

Datum van
inontvangstneming

:

26/05/2020

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-157/20 - 1

Zaak C-157/20

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

3 april 2020

Verwijzende rechter:

Landgericht Düsseldorf (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

2 maart 2020

Appellant:

FI

Geïntimeerde:

Eurowings GmbH

[OMISSIS]

Landgericht Düsseldorf (rechter in tweede aanleg Düsseldorf, Duitsland)

Beslissing

In het geding tussen

FI, [OMISSIS] Modena, Italië,

verzoeker en appellant,

[OMISSIS]

en

Eurowings GmbH, [OMISSIS] Düsseldorf,

verweerster en geïntimeerde,

[OMISSIS]

heeft de tweeëntwintigste civiele kamer van het Landgericht Düsseldorf op 2 maart 2020

[OMISSIS]

beslist als volgt:

De behandeling van de zaak wordt geschorst.

Aan het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt krachtens artikel 267 VWEU de volgende vraag over de uitlegging van het Unierecht gesteld:

Is een vakbondsstaking van het eigen personeel (in casu het cabinepersoneel) van een luchtvaartmaatschappij die een vlucht uitvoert, aan te merken als een „buitengewone omstandigheid” in de zin van artikel 5, lid 3, van verordening **[Or. 2]** (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van verordening (EEG) nr. 295/91 van 11 februari 2004 [OMISSIS]?

Motivering:

I.

Verzoeker had onder boekingsnummer VFGVTQ bij de verwerende luchtvaartmaatschappij een vlucht geboekt van Milaan-Malpensa (MXP) naar Düsseldorf (DUS) die op 20 november 2018 (EW 9823) had moeten plaatsvinden. De verwerende luchtvaartmaatschappij had ook de intentie om deze vlucht uit te voeren. Wegens een vakbondsstaking van het cabinepersoneel van verweerster met standplaats op de luchthaven van Düsseldorf werd de vlucht geannuleerd. Over de reden van de staking heeft verweerster niets aangevoerd.

Verzoeker heeft jegens de verwerende luchtvaartmaatschappij betaling gevorderd van een compensatie ter hoogte van 250,00 EUR, zoals bepaald in artikel 5, lid 1, onder c), en artikel 7, lid 1, onder a), van verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van verordening (EEG) nr. 295/91 (hierna: „passagiersrechtenverordening”), alsook vergoeding van vertragingsrente.

Het Amtsgericht (rechter in eerste aanleg, Duitsland) heeft de vordering afgewezen met als motivering dat de vakbondsstaking van het cabinepersoneel

van verweerster aan te merken is als een voorval in de zin van artikel 5, lid 3, van de passagiersrechtenverordening. Het heeft zich daarbij met name beroepen op het arrest van het Bundesgerichtshof (hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland) van 21 augustus 2012 (dossiernummer X ZR 138/11), volgens hetwelk het geen verschil uitmaakt of de activiteiten van de luchtvaartmaatschappij die de vlucht uitvoert door een loonconflict bij een derde partij of door een staking van haar eigen personeel worden verstoord. Ook de staking van eigen medewerkers gaat typisch uit van een vakbond die van de cao-partner, die de werkgever van de medewerkers maar ook een werkgeversorganisatie kan zijn, betere arbeidsvoorwaarden of hogere lonen wil afdwingen. Met het oog daarop roept de vakbond zijn leden op tot deelname aan het arbeidsconflict. Een dergelijk arbeidsconflict geeft uitdrukking aan de Unierechtelijk beschermde vrijheid van vakvereniging (artikel 12, lid 1, en artikel 28 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie [OMISSIS] [Or. 3] [OMISSIS]) en schorst, althans voor zover als nodig om het arbeidsconflict mogelijk te maken, de rechten en verplichtingen die anders uit de arbeidsovereenkomst voortvloeien. De oproep tot staking – ook wanneer hij tot een staking van het eigen personeel leidt – werkt „van buiten” in op de luchtvaartmaatschappij en maakt geen deel uit van de normale uitoefening van haar activiteit. Hij heeft immers juist tot doel om, als wapen in de strijd om een nieuwe of andere collectieve overeenkomst, de „normale uitoefening van de activiteiten” te hinderen en indien mogelijk volledig lam te leggen. Deze oproep betreft derhalve in de regel niet één enkele of een aantal vluchten, maar de gehele of op zijn minst wezenlijke onderdelen van de gehele activiteit van de luchtvaartmaatschappij. Het met de verordening beoogde doel om passagiers – mede door de compensatieverplichting – te beschermen voor het „ernstige ongemak” [OMISSIS] (arresten van 10 januari 2006, IATA en ELFAA, C-344/04, EU:C:2006:10, punt 69 [OMISSIS], en 22 december 2008, ██████████ C-549/07, EU:C:2008:771, punt 18), van – in beginsel – vermijdbare annuleringen, komt bij een dergelijke staking net zo min tot zijn recht als in die gevallen waarin een extern arbeidsconflict of een ander voorval ertoe leidt dat de normale bedrijfsactiviteiten van een luchtvaartmaatschappij geheel of grotendeels stil komen te liggen. Voorts heeft het Amtsgericht erop gewezen dat het arrest van het Hof van 17 april 2018 [OMISSIS], ██████████ e.a. (C-195/17, C-197/17–C-203/17, C-226/17, C-228/17, C-254/17, C-274/17, C-275/17, C-278/17–C-286/17 en C-290/17–C-292/17, EU:C:2018:258), niet kan worden toegepast op de onderhavige zaak, aangezien dit arrest uitdrukkelijk en uitsluitend met betrekking tot een zogeheten „wilde staking” is geweest.

II.

Deze gevolgtrekkingen kunnen alleen dan een juridische toetsing doorstaan wanneer een vakbondsstaking van het cabinepersoneel van verweerster aan te merken is als een voorval in de zin van artikel 5, lid 3, van de passagiersrechtenverordening.

1.

Volgens verzoeker vormt een staking door het eigen cabinepersoneel geen buitengewone omstandigheid in de zin van artikel 5, lid 3, van de passagiersrechtenverordening. Hij betoogt dat het Hof in zijn arrest van 17 april 2018 [OMISSIS], ██████████ e.a. (C-195/17, C-197/17–C-203/17, C-226/17, C-228/17, C-254/17, C-274/17, C-275/17, C-278/17–C-286/17 en C-290/17–C-292/17, EU:C:2018:258), duidelijk heeft gesteld dat de kwalificatie van de staking volgens nationaal recht niet relevant is. Een loonconflict, waarvan in casu moet worden uitgegaan, is een inherent bedrijfsrisico van de luchtvaartmaatschappij. Aangezien de staking werd uitgelokt door een concrete maatregel of aankondiging, wordt verweerster door de compensatieverplichting op grond van de passagiersrechtenverordening ook niet op ongeoorloofde wijze aangetast in haar onderhandelingsvrijheid. De luchtvaartmaatschappij heeft het immers in de hand of de staking begint, blijft voortduren of wordt stopgezet. **[Or. 4]**

2.

Volgens verweerster vormt een staking door het eigen cabinepersoneel een buitengewone omstandigheid in de zin van artikel 5, lid 3, van de passagiersrechtenverordening. De compensatieverplichting op grond van de passagiersrechtenverordening komt immers neer op een ongeoorloofde aantasting van haar onderhandelingsvrijheid.

III.

Of het beroep van verzoeker slaagt, hangt in beslissende mate af van het antwoord op de vraag of en onder welke voorwaarden een vakbondsstaking van het cabinepersoneel van verweerster aan te merken is als een voorval in de zin van artikel 5, lid 3, van de passagiersrechtenverordening.

De verwijzende rechter stelt zich op het voorlopige standpunt dat de staking van het cabinepersoneel met standplaats op de luchthaven van Düsseldorf niet kan worden aangemerkt als een buitengewone omstandigheid, aangezien een dergelijke aanname niet langer is toegestaan op grond van de rechtspraak van het Hof, met name zoals vastgesteld in het arrest van 17 april 2018 [OMISSIS], ██████████ e.a. (C-195/17, C-197/17–C-203/17, C-226/17, C-228/17, C-254/17, C-274/17, C-275/17, C-278/17–C-286/17 en C-290/17–C-292/17, EU:C:2018:258). Naar de opvatting van de verwijzende rechter is de motivering van het Hof, volgens welke het gewoon is dat luchtvaartmaatschappijen in de uitoefening van hun bedrijf kunnen worden geconfronteerd met onenigheid of zelfs conflicten met de leden van hun personeel of een deel van dat personeel, met als gevolg dat de risico's die voortvloeien uit de sociale gevolgen – zoals de „wilde staking” bij TUIfly GmbH die in voornoemd arrest aan de orde was – die met dergelijke bedrijfseconomische maatregelen gepaard gaan, geacht moeten worden inherent te zijn aan de uitoefening van het bedrijf van de betrokken luchtvaartmaatschappij, van overeenkomstige toepassing op een vakbondsstaking die een collectief overeen te komen doel beoogt.

IV.

[schorsing van de procedure] [OMISSIS]